

SEMNELE de CARTE ale RODICĂI LĂZĂRESCU

Din seria de cronică recente, doamna Rodica Lăzărescu adună câteva din ele [**Semne de carte**, Ed. Pallas Athena, Focșani, 2014] sub imboldul prieteniei literare. În mărturisirea prieteniei literare, autoarea volumului nu pleacă de la *parti-pris*-uri. Dovadă a acestui adevăr este diversitatea autorilor comentați (de la *periferie*, dar și de la *centru*) și obiectivitatea verdictelor, cei care vor citi volumul constatînd că din 170 de pagini, 60 sunt despre cărțile lui Niculae Gheran [*Arta de a fi păgubaș și Liviu și Fanny. Intime – corespondență*], despre *Anamneze necesare* de Mircea Dinutz [volumul Rodicăi Lăzărescu “se dedică memoriei lui Mircea Dinutz”]. În cazul lui Constantin Călin, cronicarul nu scrie aici despre diferite cărți ale acestuia, ci despre una singură: *Jurnalul* [*Stăpînirea de sine – 2010; Provinciale – 2012; Cărțile din ziar – interviuri – 2013*].

Scriind despre cele două cărți ale celui care și-a consacrat întreaga viață realizării ediției critice a operei lui Liviu Rebreanu, cronicarul urmărește să demonstreze că exegetul operei marelui romancier și-a neglijat în mod periculos înzestrarea de prozator. În cele două cronică este pus în evidență harul scriitoricesc: arta de portretist, darul de povestitor, oralitatea, subtilitățile ironiei...

La Constantin Călin este remarcat și analizat caracterul umoristic-caricatural al observațiilor socio-morale, ale “notațiilor filologice” ale autorului, prin care acesta oferă imaginea realității și a oamenilor ei cu care a venit în contact direct zilnic. În ambele cazuri nu uită să sublinieze importanța cărților ca sursă de informație de istorie literară și de aspecte din culisele politicii.

Dacă urmărim socoteala aritmetică vom constata că și alți scriitori sunt comentați cu cel puțin două recenzii [Ioana Pîrvulescu, Cornel Galben].

Una este să citești cronică prin diferite reviste și alta să le citești **orînduite** într-o carte. A doua situație de lectură îți dezvăluie multe despre arta cronică care la prima lectură sunt nesizabile: tehnica construcției, scara valorilor pe care le promovează, deontologia, profesionalismul, stilul. În volumul *Semne de carte* deslușim efigia autorului, criticul literar, Rodica Lăzărescu.

În demersul critic, autoarea îmbină cronică propriu-zisă cu identificarea în operă a acelor elemente care duc spre portretul intelectual și moral al scriitorului.

Cronică doamnei Rodica Lăzărescu nu sunt seci, rigide și cu atît mai puțin calapodice și nu au nici caracter apoftematic, dar nici eseistic [multe cuvinte și idei puține, general-neutre, terminate în coadă de pește]. Tonul și stilul cronică sunt adecvate lumii din cartea supusă observației. Prin ceea ce spune și prin cum spune (eleganța frazei) formulează judecăți critice pertinente. În desfășurarea demersului critic e de reținut permanenta trecere, aproape neobservabilă, de la parte la întreg și de la întreg la parte, cu argumente și observații formulate concis și limpede. În comentariul său, de multe ori autoarea lucrează cu materialul clientului.

Puțini sunt cronicarii care glosează pe marginea titlului cărții, a ilustrației de pe coperta întii ori despre antroponimia lumii din cartea comentată. Autoarea volumului *Semne de carte* nu neglijează aceste componente ale operei.

În câteva propoziții de început ori de încheiere semnatarea cronicilor oferă cheia cu care poți deschide ușa spre frumusețile și înțelesurile operei. Între “începutul” și “sfîrșitul” recenziei se desfășoară demonstrația; mai elevat spus, cronică oferă posibilitatea de a accede la imponderabilele operei, la inefabilul ei. Prin acest ansamblu “tehnic” cronicarul devine nu numai convingător, dar te îndeamnă la lectura cărții.

Cronică doamnei Rodica Lăzărescu nu sunt scrise într-un turn de fildeș al criticii și nici pentru unul al lecturii. Ele sunt ancorate la o realitate bine definită ca prelungire a celei din carte. Ca exemplu se poate da oricare din cronică din prezentul volum.

Pe coperta a patra a volumului său, autoarea, cu simțul responsabilității afirmă: “Dacă am greșit evaluările, vina îmi aparține în exclusivitate [...]”. Confruntînd cronică din volumul despre care am făcut vorbire aici cu impresiile subsemnatului în urma lecturii unora din cărțile recenzate

pot spune că Rodica Lăzărescu nu a greșit în evaluările făcute. Se zice că două păreri identice sunt mai aproape de adevăr decât două diferite (opuse) în opinii.

Mediaș, martie, 2014

Ionel POPA